

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din cauza s. sîrbători ale Rusaliilor numărul proesim va apărea Joi în 16 Maiu v.

Sibiu, 10 Maiu 1885.

Preste două dîle biserica sîrbează pogorirea Duchului sînt asupra apostolilor. Luminați și învățați de duchul înțelepciunii și al înțelegerii, apostoli Domnului s'au împrăstiat prin lume vestind pretutindenea pacea și evangelia dreptății.

La sîrbarea acestei dîle mărețe și nouă ne va fi ertat a reflecta la o operă a activității pacinice. Vom reveni la esoposiția regnicolară din Budapesta spre a mai constata încă odată, că viguroasele popoare ale Ungariei întrunite într'un gînd și o inimă, și inspirate de una și aceeași dorință, pot face minuni, la vederea cărora lumea din afară uimită trebuie să se plece.

Un duch rîu a inspirat pre oamenii chemați a face și conduce opinia publică în statul nostru. Un duch rîu a inspirat pe acești oameni, și efectele inspirației le vedem și de acum manifestându-se când în formă mai crutătoare, când mai pronunțată, de multe ori de tot resboinică, totdeauna însă cu scopul vîdit, de a lăsa în conștiința națională a locuitorilor ne-maghiari din această patrie.

Dedați a nu mai vedea acte pacinice în viața noastră publică, dedați a ceti în diaristica maghiară tot insulte la adresa noastră, insulte provocate de cutezanța cu care stăruim a ne apăra, esoposiția din Budapesta ni se prezintă ca corb alb în viața publică a Ungariei.

Ne este deci dat a vorbi la acest loc pentru a doua oară despre efectele operei pacinice din capitala Ungariei, ne este dat a vorbi în preșara dîlei, carea odinioară a vîdut pre Apostolii păcei inspirați de Duchul înțelepciunii, și al înțelegerii, și ne este dat a constata că duchul nebuniei și al neînțelegerii a inspirat pre Apostolii actualului patriotism dela noi, i-a inspirat se vede în măsură foarte mare, așa că ei chiar și prin esoposițiunea regnicolară din Budapesta și-au sîmănat tendințele lor: de a arunca umbră asupra neamului românesc.

Se știe că Ungaria prin esoposițiunea regnicolară din Buda-Pesta a voit să documenteze lumii, de ce este capace industria Ungariei.

Noi nu vom subscrie toate cele înșirate de dîarele unguresci ca laude la puterea de creațiune a geniului națiunii maghiare, nu vom subscrie fără

cuvînta rezervă nici cele scrise de dîarele nemaghiare despre modul cum s'au făurit în câte-va luni de dîle lucruri archeologice chemate a documenta puterea de creațiune a geniului națiunii maghiare prin veacurile trecute. Vom constata însă că o tendință vîdită s'a arătat și de astădată, în ceea ce privește reputația numelui bun a celor ce s'au îngrițit de trimiterea obiectelor de pre locurile, pre unde românii sunt compacti.

Această tendință vîdită și-a ajuns scopul.

Industria ungurească se dîce că este în floare, despre români se vorbește lucrurile espuse în numele lor.

Avisăm pre cetitorii nostri la un articol al diariului din Bucuresci „Voința Națională,” articol reprodus și de noi la alt loc.

Cetitorii nostri se vor convinge, că adevărul am vorbit afirmînd că cei ce a dispus a se trimite în numele românilor din comitatul Huniadoarei lucrurile, despre cari ne raportează diariul „Voința Națională” nu pot avea pretensiune de titlu la bună reputație.

S'au dispus să se trimită adevă în numele românilor asemenea lucruri primitive ca streinii să vadă de ce sunt destoinici românii de aici să deducă apoi gradul nostru de desvoltare, și geniul poporului nostru în lucrul mînilor.

Scopul s'a ajuns, și poate aji mîne vom ceti prin dîarele europene despre starea primitivă a românilor din Ardeal cu privire la industria de casă.

Dacă s'ar reduce lucrurile numai la noi sau la aceia, cari ne cunosc pre noi, n'am avea nici o bănuială.

Esoposiția națională dela 1861 din Brașov, cea dela 1881 din Sibiu, apoi cea parțială arangiată în toamna anului trecut de către reuniunea femeilor române din Sibiu au fost toate acestea vîi și eclatante dovezi despre desteritatea neamului nostru în lucrul mînilor. Mai ales țîrîncea română admirată a fost la 1861, admirată la 1881, admirată la 1884, admirată de toți streinii cari, au avut ocaziune a cunoaște produsele ei în țîșetură și chindeseală. De aceea dacă s'ar tracta despre păreriile oamenilor cari ne cunosc, puțin ne-ar importa esoposiția în ce privește lucrurile espuse din Huniadoara. Ne indignează însă, când vedem că și această manifestațiune, pre cari noi o-am numit cea a păcei, se exploatează cu rea intenție spre a ne presenta lumii, ca oameni primitivi, semi selbatici, vrednici de soarta ticăloasă ce ni s'a creat în cele politice și naționale.

Suntem de credință că presa română se va ocupa cu această parte umbroasă a esoposiției din Budapesta, și cel puțin cei cari ne cetesc și pre noi vor vedea, că chiar și lucrurile cele mai inocente se folosesc cu rea credință spre a fi discreditat românul în patria sa.

Cu asemenea procedură, accentuăm, nu se va întări legătura, ce trebuie să existe între noi spre a putea fi la timpul se toți la locul nostru cu asemenea devotament.

Fac de tot rîu dîarele unguresci, când pun asemenea lucruri cu intenție rea inscenate, le pun în sarcina dinastiei, după cum se face astăzi. Prigonirea noastră se poate urma încă, vom însă se ne mai rămîna mîngîierea, că dinastia este preste valurile politice. Cu această mîngîiere așteptăm un viitor mai bun. Dacă și de acum ni se răpesc și aceasta, întrebăm ce ne mai rămîne?

Sperăm că duchul sînt va lumina pre cei chemați și se va restabili domnia dreptății față cu toți locuitorii țîrei.

Un cuvînt preotesc la (soarta) situațiunea noastră.

Tot ce a produs spiritul omeneș în diferitele graduri de desvoltare, e de a se considera ca un product al ideilor dominante în acele timpuri. Ideile merg și nu se opresc. Ele sunt furnicile muncitoare, cari clădesc cu încetul, oamenii sunt numai niște simpli privitori. — Îndată ce vom recunoaște acest adevăr, că ideile sunt și au influința cea mai puternică asupra desvoltării spiritului omeneș, că ele sunt purtătoarele a toată știința, că în ele și cunoaște omul mai bine destinațiunea s'a — demnitatea omenească — cîștigă respect și se avîntă numai prin ele la adevăr. — Adevărul crește, se desvoltă și se înalță ca un arbore puternic din o mică sîmîntă. El se ridică și întinde ramurile sale, ca și nește brațe puternice preste lumea veche și oamenii pot se întîrzi lucrurile, dar se le oprescă nici când. El culege plîngerile, arată miseriile și cercetează ranele spre ale vindeca! — Aceste verdicte avîndu-le înaintea ochilor — m'am determinat a scrie în Nr. 34 și 37 ai preț. diar „Telegraful Roman” sub titlu „Cestiuni de resoluat la sinod” unele lucruri privitoare la noi la preoți — în speranță, că fac un serviț bun colegilor mei — spre a ne clarifica.

Durere timpul în care trăim e bolnav, și boala lui cea mai mare e minciuna, care slăbesce și co-

FOIȚA.

„Curierul literar.”

Sumariu: Din Transilvania. Stil și limbă. Curentul latinist de odinioară. Justificarea lui. — S. Fl. Mărian: „Ornitologia populară română” — I. Popea: „Carte de cetire.” — I. Pop. Retegeanu: „Trandafiri și viorele.” — Biblioteca „Tribunei” broșuri: Ispirescu: „Jocuri și Jucării de copii;” etc. etc. etc. — Ortografia transilvană.

(Încheiere.)

Revin.

Tot astfel în ceea ce privește stilul românesc, ușoara și limpedea alcătuire a frazei, neîntrebunțarea cuvintelor rebarbative adevă a vorbelor de care țîe frică, cartea d-lui Ioan Popea, profesor la gimnasiul român din Brașov, (Sibiu, 1885) intitulată „Carte de cetire” pentru gimnasie, scoale reale etc. etc., ne dovedesce cu aceeași putere că limba noastră a intrat pentru totdeauna

D. Popea a uitat pe latrone pentru a dîce tîlhar; scrie p_o_m când îi vine și nu se crede țînut a dîce totdeauna în spinarea condeiului pe clasicul arbore; mai lasă pe custode să doarmă, și fuge cu paznicul prin câmpiele înflorite ale limbei populare române. Într'un cuvînt, bucățile „Cărții de cetire,” mai toate bine alese, pot fi cetite și de elevii scoalelor din Brașov, și de cei din Bucuresci și de cei din Bucovina, fără ca să fie opriți nici unii în șîrul cetirei lor de vre-una din acelea respectavere locuțiuni puraminte romane.

Se va găsi pe ici colea în Cartea dlui Popea câte un germanism, ca... bunăoară cel din buc. 7 pag. 6: „ești un tîner brav, fîtul meu” dar cine crede că nu face sau cine nu are streinism în vorbirea sa, arunce dlui Popea piatră de pedeapsă și de oropsire. Cartea de cetire a dlui Ioan Popea e bună; repet: bucățile ce conține sunt bine alese. Nu numai elevii scoalelor gimnasiale, reale pedagogice și de adulți vor ceti cu folos aceste mostre, ci chiar și aceia cari se mîgulesc cu deșeara speranță că educațiunea li-e deservită.

Constatînd aceiaș limbă românească în prefața cărții dlui învățator Ioan Pop Retegeanu din Gherla, Trandafiri și viorele (Gherla, 1884), me voi lua la ceartă cu meritosul adunător al acestor poezii

populare, pentru un cuvînt pus pe titlul cărții, și întrebunțat și în prefață — cuvînt venit dela noi, neromânesc, disgrățios, un fel de stîrpițură francesă, rătăcită ca un amărit venetic prin holdele noastre române.

Dl I. Pop Retegeanu dîce că acești Trandafiri și aceste Viorele populare române a fost de dînia sa culese și arangiate, și la pag. 9 din prefață mai dîce că aceste poezii a fost culese de el însuș și de unii din amicii sei cari i le dederă „spre arangiere.” În ce sens, cam adevă cu ce însemnare luat-a stimabilul învățatoriu din Gherla acest cuvînt de arangiere și arangiat? Cu însemnare de întocmit, de orînduit, aședat? Atunci, de ce n'a dîs unul din aceste cuvînte române de viță veche, și a voit mai bine să plece urechia spre Predeal pentru a auzi resunînd din spre Bucuresți franțuzita arangiere care, în loc de a-i orîndui stilul după cum e bine și se cunoște, îi face mai mult deranji?

Revenind asupra poeziilor culese de dl I. Pop Retegeanu, găsim într'însule unele cari nu le-am vîdut nicăiri, altele cari sunt variante sau tipuri cunoscute, toate însă frumoase și avînd cunoscutele și adimenitoare înșușiri ale poeziilor populare române. Nimic mai duios de cît două morminte (pag. 16—17); Rusalin al lui Demia cîntă puterea amantei și crima de care e capabil amantul,

rumpe și ce avem bun. — Civilizațiunea noastră a pornit pe o cale greșită, care începe a corupe conștiințele, a degrada sufletele și a ucide idealurile — și aceasta o vedem reprezentată în egoismul și materialismul cel mai destrăbălat.

Este greu de noi a prinde peana în mână și a atinge coarde, cari dor, dar trebuie să o facem, căci aceasta o datorim întâiu pozițiunii și reputațiunii noastre și a doua intereselor noastre naționale și bisericesci.

Germanul dice „*Klar und wahr — auf jede Gefahr*“ și condus de acest adevăr îmi voi continua calea, fără privire la reflexiunile dlui „G“ și ale dlui „B“ — ba chiar și fără de a cere consensământul celor ce nu-și dau iscălitura — decât numai în anumite condițiuni.

Mai înainte de toate e bine să staverim, oare e bine sau ba, consult sau neconsult, ca noi să ne combatem pre un teren unde cel din Brașov cât și cel de pre „Câmpul pânei“ suntem pătrunși de adevăr?

Dacă e bine — atunci să o facem, eu însă cred că consult ar fi, ca să vedem pericolul și vedându-l să căutăm a-l combate prin fapte și prin sinceritate.

Am dis anume sinceritate, căci ea ne va trezi conștiința și nu va permite să fim nepăsători pentru ce fac semenii noștri și astfel indiferentismul de afacerile publice nu ne va copleși cu totul. La noi doară ca la nimenea se poate aplica cea ce scrie G. Sion în „Revista Carpaților“ dela 1860. „A vedea răul și a nu avea curagiu al stérpi, a simți rana și a nu țipa de durerea ei, a vedea abuzul și a-l acoperi, a călca preste necurețenii morali și materiali și a trece înainte fără a dice nimica, a suferi asupriri și a tăcea, a pierde timpul și a nu face nimica, a scrie și a nu roști nimica.“

Sunt 25 de ani de atunci — și eată că oamenii mici la suflet, vor să se reîntoarcă spre un trecut unde și la care nu mai poate fi reîntoarcere.

Eu și cei de o părere cu mine suntem datori să ne punem pe un alt teren, și adevărat pre acela de a combate răul și a-l stérpi, până nu prinde rădăcini afunde! Cumcă stăm rău — e adevărat, că nu ne dăm seamă de e bine să rămânem așa — e și mai adevărat. Ne place să fim conservativi, fără să vedem că poporul înaintează și ne cresce preste cap și atunci în loc de autoritate și îmbunătățire materială și morală, ne vom trezi pe un grad cu clerul cel puțin de invidiat din țeara românească. De plimbări, prin care a trecut și trece societatea omenească preotul român ați trebuie să țină cont. Grigile și boalele ați încep a se vindeca numai cu leacuri reali și misticismul de mai înainte amestecat cu o sestanție ori maslu nu mai e de ajuns. Dovadă despre aceasta e preoțimea din marginime, care până pre la anii 1860 era de dimineața până seara ocupată cu servii și funcțiuni prin casele creștinilor noștri; ear acum preotul dacă nu are cumva economie poate dormi de dimineața până seara, că nu-i are nimene de grige. Și oare ce a produs aceste schimbări, de cât timpul și schimbările prin cari a trecut și trece societatea românească! Poporul nostru ați caută în preotul seu un mijloc de ajutoriu real în luptele vieții și un conducătoriu cătră isbândă pre drumul binelui, și ați numai acel preot poate inspira încredere poporului care voiesce ridicarea lui și îi dă mâna de ajutoriu în toate necazurile vieții.

O bucată (pag. 33) intitulată Bunaparte (Napoleon I) și făcută de un Galini Moldoveanu atrage atențiunea cetitorului. Fi-va populară, adevărat o fi cunoscându-o poporul prin părțile Gherlei. Forma și țesătura gândirilor cari cântă durerile eroului dela Waterloo sunt populare. Ar fi interesant a sci dacă acest Bunaparte care vine de departe, e cunoscut de popor.

Multe din versurile culese și... arangiate de dl I. Pop Reteganul se găsesc și în colecțiunea dlui I. G. Bibicescu, adunată dar nu arangiată de redactorul „Românului“, de prin țeara Bârsei.

Biblioteca populară a „Tribunei“ din Sibiu a tipărit în mici și practice broșurate câte-va nuvele, povesti, anecdote populare, al căror stil e tot atât de ușor ca și acela al scrierilor de cari vorbiam mai sus.

Din cele 9 broșuri deja apărute am înainte-mi pe cele următoare: 1) Jucării și jocuri de copii ale amicului meu, culegătorul-tipograf, P. Ispirescu, cel cu stilul bogat și țărănesc, cu întorsăturile cele populare cu cari noi cestia iubitorii limbei române ne batem adesea capul pentru a câștiga și noi ceva din vioiciunea și din pitorescul acestui stil. Ispirescu a strins în această cârtică de 88 de pagini cu exactitatea și respectul cu care el lucrează asupra

A mai esmite întrebarea, că câți preoți dau acest ajutoriu real, ar fi o întrebare de tot riscată și de aceea ăic astădată: că cine voiesce ridicarea neamului seu și a bisericeii, apoi să ridice pre preot. Și cine e chemat să o facă aceasta ca el însuși? Ie-care e faurul norocului seu! Pân când preotul nu va aduna și sci aduna pre poporeni sei în jurul seu, până nu va năsuși a-i îndrepta pre calea binelui și a onestului — ei, poporeni nici îl vor iubi nici vor recompensa munca lui, dacă ea se poate numi muncă, ci el va fi un individ nenorocit, și va fi silit să-și ieie refugiu la mijloace neortodoxe ca să poată trăi. Ocaziuni de a face preotul poporului servii sunt în abundență. Să luăm un cas concret. Bărbatul X... moare și femeia lui rămâne cu 5—6 copii! Ce va face preotul nostru mai înțelepțesc, decât dacă va îngriji ca să se inventarizeze averea, să se vândă cele mișcătoare și să se prefacă în bani, banii să se depună spre păstrare la loc sigur — moșia să se dea în arandă — sau să se lucre de cei rămași, cu un cuvânt să se promoveze binele orfanilor și veduvei, să-i ferească de procese ruinătoare și să se îngrijiască de instruirea și educațiunea copiilor! Un singur cas de aceste va face pre preot vâdut, stimat și iubit și-și va câștiga titlu de recunoștință la poporul din parohia sa și din giur. — Dar dacă el în loc de aceste, va sfătui pre veduva să facă comăndări cu cinste, pomeni, sâmbete, părăstase și alte servii și nu se va mai mișca de pre jur de ea și casa ei, până va mai avea un bob de grâu în coș și un picur de vin în celariu, oare preotul nu va deveni un jăfuior al familiei și al orfanilor și oare acest vampir va merita titlu de părinte? — Și vai câte casuri de aceste avem de te înfiozezi și ți se face părul măciucă de astfel de fapte miserabile! Acum să vedem, prin ce ar merita acest om titlul de recunoștinței parochianilor sei și a posterității, să vedem e el oare în drept, ca colegii sei să nu-i strige un *veto* față de astfel de fapte imorali strigătoare la ceru! Scusă-l pre el procederea această din motiv, că nu are salariu! Nu.

În modul acesta ar fi de scusat și furul care aduce de motiv sărăcia, care l'a îndemnat se fure! Vedem deci, că binele și reformele trebuie să le începem noi înșine dela noi — și atunci societatea omenească nu poate să rămână norecunoșcătoare față de noi. Și în urma urmelor, preoții noștri nici unul n'a cădut din lună, toți sau cei mai mulți au o căsuță, ceva moșioară și pe deasupra venitele stolari și din porțiunea canonică unde este le asigură ori cum și cum viitorul lor. În ce privește familia preoților, apoi și pentru aceea s'au făcut multe îmbunătățiri și dispoziții bune — și încă bune mai cu samă numai tot pentru ei, dar nu și pentru popor! Așa d. e. prin introducerea capelanatelor s'au asigurat preotului de a-și alege pre fiul seu de capelan sau un ginere, așa că parochiile acuși vor deveni ereditare din neam în neam, ceea ce în multe casuri e destul de dureros, și, și aici sunt în favor preoții, de multe ori chiar și fără drept. Am putea cita casuri unde preotul X. și-a făcut pre fiul capelan și apoi după ce a fost ales și întărit fiul a mai funcționat cu anii ca învățătoriu ori și capelan și învățătoriu numai ca să sugă dela două vaci și nu i-a interzis preotului nici o lege, să nu se mai facă sănătos, deși prin atestate era declarat de invalid. Cu toate acestea pentru pensionarea orfanilor trebuie să se îngrijiască autoritățile noastre și încât sci eu, cestiunea e pre calea cea mai

bună de a se rezolva și în mod favorabil. Dar să admitem că s'ar intenționa și altminteria îmbunătățirea soartii preoțesci, să vedem cum s'ar putea ea duce la îndeplinire. Poporul nostru e foarte sărac, aceasta o scim cu toții, și eu cred, că preotului nici că i-ar putea cădea bine să se urce stola prin vre-o forță, ca el să se îmbuibă și vecinul seu să moară de foame cu copii. Destul că unii pentru o ferdelă de bucate, fac pre bietul popor vara întreagă clăcaș ear alții cer și iau sume oribile pentru cununii, îngropăciuni etc. etc.

Tot ce se relamă dela noi e să fim mai puțin pretensivi și nu nesațioși, să ne ferim de a face pre arăndașul, traficantul, cămătarul și trăgălăul, căci atunci ea, soarta noastră se va ameliora de sine — și prin generațiunea, care ne o vom cresce noi! Cei beștrâni — sunt conservativi nu dau, tinerimea fiind luminată va vedea lipsele preotului, munca lui, stăruințele lui de a-i fi folositoriu și nu-l va lăsa nerecompensat. Dar la aceste să recere și minte și inimă.

Oameni suntem și noi preoții, dar eu cred, că numai prin o purtare vrednică de pilda cea bună, vom fi în stare a ne ameliora soarta — și nici decât prin stoarceri ilegali. Progresul material nu poate fi nici decât durabil și temeinic, dacă nu merge paralel cu cel intelectual. Era un timp și nu e departe, când învățătorii noștri din scutița de miliție și intrarea liberă la pomeni, nu prea aveau salarii, și eată, că a venit timpul — și el le-a făcut!

Și oare pentru ce? Pentru-că a venit poporul la convingere, că fără școală e pierdut și e vai de capul lui! Și nu sunt puține casuri, unde cei mai mari contrari ai ridicării salariilor învățătoresci au fost tocmai preoții *)! Onoare sunt și frumoase excepțiuni, dar de regulă mulți preoți au perhorecat înmulțirea și ridicarea salariilor învățătoresci — și poporul el — contra voei preoților le-a făcut și stabilit și e bine așa. Sperăm că și pozițiunea preoților se va îndrepta, vorba e numai să nu închidem noi ochii la viciile noastre, cari din un amor propriu rău înțeles, aduc și pot aduce mari rele societății române și în specie generațiunii viitoare. Devisa preotului „Până la moarte te luptă pentru dreptate și adevăr și dl Dău se va lupta pentru tine“ Sirach c. 4 v. 12, trebuie să o avem și aici în vedere, să ne suim pre amvon să nu-l cuprindă pulberea și de acolo să propoveduim poporului cunoscințe folositoare și reale, să-l ferim de dușmanii sei cei mari: lenea și betia, să-l apărăm de cămătari și de procesele ce-l amenință cu ruina, în toate să-i fim ângerul conducătoriu, și în curând soarta preoțimei numai timpul — și nimenea altul nu e în stare a o îndrepta. Să ne dedăm a nu aștepta dela alții îmbunătățiri, și aici 'mi vin aminte cuvintele marului Rosetti, carele a ăis că „în viața mea am tot cerut dela guvern — dar cât am fost eu acolo — vai m'am convins, că ce ușor e a cere și ce greu a putea da. Prin aceasta nu voiesc a dice, că autoritățile noastre nu ne-ar pute veni în ajutor, tot ce voi să constat e, că noi de noi câte 2—3, în urmă în sinoadele protopresbiterale să vedem să ne eluptăm pozițiune materială mai corespunzătoare, dar aceea este condiționată dela personalitatea și individualitatea preotului. Dacă el e la culmea misiunii — învinge, dacă e pre povârnișul unui abis înflorătoriu, atunci înzădar sunt toate încercările. Fiind lucrul astfel oare nu se nasce acum de sine

*) Mai sunt încă și astăzi destule casuri de această natură. Red.

ori-cărei nostimate populare, toate jucăriile și toate jocurile de copii, altă dată atât de des întrebuințate și executate de copii noștri. Cârticia ce cetește cu plăcere căci „Ineluș învârtegus“ „Smeul“ „Arșicele“ „d'a v'afii ascunsele“ deșteaptă în ie-care din cetitori o bogăție de amintiri din timpurile cele fără de griji.

2. „Teiu legănat“, poveste de Gr. Sima a lui Ioan; 3. „Fiica a nouă mame“, de dl Silvestru Moldovan; 4. „Culăcărul“ de Benedict Viciu, toate sunt scrise în limbă românească, ușoară și frumoasă. Prețul lor cel mic le va face să pătrundă și prin clasele de jos ale poporului, unde nu vor duce o limbă stricată și plină de streinisme, cari, totdeauna, nu sci cum, apucă foarte lesne de se altoesc în vorbirea țărânului român.

Cu toate acestea, pentru a nu se perde până și ultimele semne ale limbei neolatine care domnia altă dată preste munți, să mai găsesc și acum pe ici pe colea scriitori cari întrebuințează încă țepele și maiestioasele cuvinte ale latinistilor de odinioară. Totuși acestea apar ca un fel de *dissecta membra carpatice latinitatis*.

Așa, bunioară. „Candela“ jurnal (?) bisericesc-literariu din Cernăuți, care publică de câte-va timp un substanțial articol asupra „vieții și scrierilor lui

Dositieiu, metropolitul Moldovei“, are din când în când articole asupra paratologiei, comentariilor și parafraselor testelor sante, în cari însușițățile, aspeirăciunile, lucrățiuitatea și năciunile nu respică tocmai felicitățiunile celora cari țin să scrie și să vorbească cum vorbesc toți românii.

Alte publicațiuni de dincolo cad apoi într'un alt neajuns. Scriu ca toți, dar ortografiează sau... cacografiează (în starea actuală a scriiturii românești acești doi termini sunt ecuivalenți) cu totul altfel. Așa, bunioară în Reportul XV al gimnasiului din Năsăud (Gherla 1884) în care pe lângă alte date asupra acestui gimnasiu se mai găsesc de inpreună și interesante notițe asupra altor școale, ortocacografia defigurează testul, și dacă ai voi să cetești așa cum e scris, apoi te-ai auzi cetind în altă limbă.

Fi-va neobicinuița sau fi-va alt-cavă dar mie îmi pare că vorba bănușă... tul sus citat... spaniol de... e scrisă în... gată pentr

întrebarea, că ce e de făcut cu oamenii pătătoși? Oare nu vine reputațiunea întregii preoții în joc, dacă ea nu va născuți ca nu titula să servească unuia de onoare, ci fie care persoană să facă onoare întregului!!

Despre aceasta la revedere — deocamdată primească domnii „G.” și „B.” acest frățesc și sincer răspuns dela... *Un preot ortodox.*

Revista politică.

Preste câteva zile se va închide prima sesiune a dietei Ungariei. Sesiunea aceasta a fost bogată în activitatea sa. Reforma casei magnaților formează principala lege adusă în această sesiune.

Cestiunea Afganistanului încă nu este terminată. Delimitarea granițelor e împreună cu mari greutăți. În privința aceasta „Voința Națională” schițează actuala stare de lucruri în următoarele:

Niște sgomote destul de grei de conciliat continuă a circula în privința cestiunii anglo-ruse. Cu toate că dl Gladstone, interogată în seara de 2/14 curent la Camera comunelor, n'a voit să spună dacă primise ori nu răspunsul guvernului rus la proiectul de delimitare teritorială, elaborat la Londra de dnii de Staal, Lessar, lord Kimberley și lord Granville, acest răspuns se află acum în mâinile ministrului de externe, despre aceasta nu mai încapă îndoială. Dar despre felul replicii dlui de Giers păreri nu se învoiesc și într-un cât privește acest punct, sgomotele cele mai contradicțorii se răspândesc.

După informațiunile unora guvernul rus aprobă proiectul provisoriu de delimitare, cu ore-cari rezerve de detaliu fără nici o importanță. După scrierile altora el nu acceptă mai nimic din arangiamentul preliminar și toate negocierile trebuiesc reîncepute. Unde este adevărul?

Informațiunile particulare ale diarului „Indépendance Belge,” cari de obicei este bine servit de corespondenții sei, cum și acelea ale agenției „Central News” din Londra par că ar da dreptate celor ce reprezintă înțelegerea definitivă ca fiind, nu înlăturată, departe una ca aceasta, ci amânată. Guvernul rus n'ar fi respins în mod spontan, nici *en bloc*, ultimele propuneri ce i-au sosit din Londra. El s'ar opune la dorința ca unele teritorii, foarte avantajoase din punctul de vedere agricol și climateric, să rămâie afganilor, și aceasta opunere ar face-o în numele turcomanilor șarichi, popor păstoral care refuză de a fi scos din stăpânirea pământurilor celor mai mănoase din partea locului. Această din urmă informațiune, dacă este exactă, are un interes cu totul deosebit. Ea ar arăta un nou punct de plecare în atitudinea Rusiei. Pe când englezii, în afacerile lor cu Rusia, arătau-se totdeauna până acum că lucrează și vorbesc în numele și în interesul aliaților lor afgani, guvernul rus se mulțamea a-și apăra tărâmul sau din punctul de vedere curat rusesc și fără a pomni ceva despre aspirațiunile amicilor sei turcomani. Dacă astăzi dl de Giers se întemeiază pe obiecțiunile acestora pentru a respinge proiectul de frontieră elaborat la Londra, aceasta constituie prin urmare un mod nou de a vedea și de a fi din partea Rusiei.

Ori cum ar fi însă dificultățile ce se ivesc nu sunt de natură a neliniști opiniunea publică. Ele vor întârziă negreșit încheierea definitivă a negocierilor; dar este probabil că nu o vor compromite. Cum observă unul din corespondenții din Londra ai diarului „Indépendance belge,” graba cu care cabinetul dela Saint-James și-a suspendat preparativele sale resboinice din momentul când a vădut licărind întâile șanse ale soluțiunei pacifice, indică din parte-i voința bine hotărâtă de a nu se încerca la o aventură militară și de a face toate sacrificiile ce va trebui în interesul repausului seu.

Și tot astfel cu felul ortografiei din broșura intitulată: „Trei raporturi de ale acelor prefecți de legiuni românești cari în anul 1848/49 a susținut luptele cu insurgenții unguri, până la reîntrirea trupelor imperiale în Transilvania (Editura „Observatorului,” Sibiu 1884).

Cât ai fi de obicinuit cu asemenea scriitură și tot ți s'ar părea ciudat cetind: „în 17 demaneți'a, eu toate aceste mișcări nu mi le poteam esplica și rog ai....

Totuși, Corneille, marele poet al Franciei, avea neîntrecută dreptate când dicea:

Laissons faire au temps qui règle bien des choses.

Timpul, puternicul împăciuitor, va șterge nu pe ste mult și ultimele deosebiri ce mai există între frații de dincoaci și frații de dincolo de Carpați, — deosebiri de stil și de ortografie, căci în ceea ce privește aspirațiunile, dorințele, pornirile inimelor române, ele a fost, sunt și vor fi totdeauna unele și aceleași.

Gion.

Eată aci și depeșa adresată din Londra diarului „Indépendance belge,” cu data de Vineri 3/15 curent:

După nește sciri sosite aci din Petersburg, generalul Komaroff a anunțat pe guvernul seu că turcomanii șarichi resping proiectul de delimitare teritorială hotărâtă la Londra între d-nii de Staal, Lessar, lord Kimberley și lord Granville, acest proiect tinzând a se abandona Afganistanului teritoriile cele mai fertile.

„Central News” vestese, din parte-i, că, într'un consiliu de război ținut la St. Petersburg s'a decis că Rusia va susține pretensiunile turcomanilor șarichi.

Prin urmare noi negocieri între Englitera și Rusia sunt necesare pentru stabilirea unei învoielii.

Expozițiunea ungară dela Pesta.

Buda-Pesta, 28 April 1885.

Precum v'a anunțat deja o telegramă a „Agenției Havas,” expozițiunea națională ungară s'a deschis aci în ziua de 20 curent (2 Maiu st. n.), în prezența M. S. Regelui Franz Iosef (așa numesc ungurii pe împăratul), a arhiducelui moștenitor Rudolf, a arhiducesei Stefania și a altor membri ai curței. Protectorul expozițiunei, arhiducele moștenitor Rudolf, a ținut o cuvântare în care a accentuat importanța dezvoltării culturii ungare în toate ramurile activității omenesci. Monarchul a răspuns că se bucură foarte mult a asista la această solemnitate, care constituie o dovadă strălucită despre proșpărea și înflorirea națiunei ungare. Regele termină declarând expozițiunea de deschisă.

Primul ministru, dnul comite Coloman Tisza, luând cuvântul, exprimă cu o voce mișcată cea mai profundă recunoștință regelui, în numele întregii națiuni ungare, care se simte fericită de a avea în mijlocul ei pe augusta și strălucită familie regală și care se bucură împreună cu suveranul ei de fericitul eveniment al deschiderii expozițiunei.

Și, în adevăr, de când s'a săvârșit ceremonia inaugurării, capitala ungară se află în sărbătoare. Maghiarii se socotesc drept cei mai fericiti muritori pentru că afară de familia regală, ministri și înalți demnitari, au asistat și reprezentanții acreditați ai puterilor streine, lucru în care patrioții v'd un fel de sancțiune din partea streinătății a ideii de Stat autonom maghiar.

Prusia a fost reprezentată la acest act solemn de un trimis special, în persoana ministrului de agricultură dl Dr. Lucius; dar consul general român din Buda-Pesta, dl Fara lipsea, fiind dus la București pentru afaceri de familie, pe cât se spune.

Ceeace împinge bucuria ungarilor la paroxism este că oaspeții veniți de preste nouă mări și nouă țări (!) găsesc totul foarte reușit, și că chiar inițiatorii expozițiunei v'd covârșite propriile lor așteptări prin producțiunile unora dintre esposanți. Este greu să și închipuimă cine-va entuziasmul de care sunt capabili maghiarii într-o asemenea ocaziune. Ziua inaugurării a fost în toată puterea cuvântului o zi de sărbătoare generală pentru capitală și localitățile dimpregiur. Mulțimea de participanți și spectatori a fost imensă. Numai numărul celor invitați a fost de 6,000; cei 8.000 de esposanți veniseră și ei aproape toți, fără excepțiune; vre-o șapte sau opt mii de persoane intrase cu cărți de abonament; așa dar mai bine de 20,000 oameni se imbulziau în timpul deschiderii numai în sălile expozițiunei. Mai adăogați apoi cel puțin 100,000 oameni cari umpleau străzile învecinate și veți avea aproximativ cifra populațiunei ce a luat parte într'un mod mai mult sau mai puțin imediat la sărbătoarea inaugurării.

O privire interesantă oferiau ferestrele asediate de lume ale caselor din strada principală, până mai ieri numită strada Radială și acum botezată strada Andrassy. Când a trecut trăsura curței, trăsura contelui Andrassy și ale celorlalți grofi, baroni, cavaleri și nobili maghiari strigătele de Eljen eșite din mii de gâtleje patriotice par' că nu mai voiau să se sfărșească odată. Așa și în palatul expozițiunei. Deși sgomotul și veselie au fost mari, însă ordinea n'a fost turburată nici un moment, cu toate că poliția n'a desfășurat o activitate mai puțin indolentă ca de obicei. Atâta doară că luase câte-va măsuri de precauțiune contra pungașilor și făcătorilor, de rele cari nu așteaptă și nu caută decât chilipiruri în asemenea ocaziuni.

Seara s'a jucat în teatrul cel nou opera Gioconda a maeistrului Ponchielli. Regele, arhiducele Rudolf, arhiducesa Stefania, toată curtea, corpul diplomatic, cei mai distinși membri ai înaltei aristocrații cu damele lor asistau la această reprezentațiune de gală. Sala splendid iluminată producea un efect feeric. Execuțiunea operei a fost și ea destul de reușită.

După terminarea reprezentațiunei a mai fost o serată la contele Iuliu Andrassy, la care s'a invitat un mic număr de oaspeți aleși, fiind-că palatul fostului ministru n'are multe saloane de primire. Contele Andrassy a umplut astfel în programul sărbătorii un gol lăsat de dl prim ministru Tisza, căci a acestuia era datoria de a da oaspeților distinși veniți la inaugurarea expozițiunei naționale ocaziunea de a se întruni în mărețele saloane ale le locuinței lui oficiale. Dar dlui de Tisza nu-i prea plac pe-trecerile sgomotoase... în locuința sa.

Acum dați-mi voie să ve spun în fuga condeiului impresiunea ce a făcut asupra-mi vederea obiectelor din expozițiune. Nu ve voi descrie planul general nici dispozițiunile parțiale ale clădirei însăși care ca executare și înfățișare arhitecturală, este ireproșabilă; voi intra direct în materie, spre a nu abusa nici de răbdarea cetitorilor, nici de spațiul ce bine-voiți a-mi acorda în coloanele diarului d-voastre.

Industria ungară nu e încă prea dezvoltată; dar stabilimentele existente sunt în mare parte aședate pe o mare basă sistematică, și rațională, astfel că sunt capabile a produce articolele respective spre deplina satisfacere a consumatorilor, atât din punctul de vedere al cantității cât și din punctul de vedere al calității. Producțiunile espuse arată o lucrare trainică și un gust ales. Între articolele de artă industrială trebuie să menționez mai cu seamă cele de majolică, porcelan, etc.

Aceste fabrici pare că s'ar fi luat la întrecere, atât sunt de frumoase rezultatele obținute. Varietatea și frumusețea coloritului ce se observă la obiectele fabricii lui Szolnay din Pécs (Cinci Biserici) sunt obținute prin foc. Această fabrică, în adevăr, posedă un secret pentru a aplica puterea focului cu 40—50 grade mai tare de cât celelalte fabrici de porcelanerie din Europa. Multe obiecte a și găsit amatori cu prețuri foarte bune: între alții se citează arhiducesa moștenitoare Stefania.

Cei doi fabricanți de fierărie Jungfer și Arkai a espus niște articole lucrate de mână, cari se pot compara cu cele mai bune producțiuni similare ale fabricelor din Francia și Germania.

Fabricanții de mobile de lux încă se disting prin eleganța ce știu s'o imprime produselor lor. Dar camerele mobilate cu garnituri complete, deși sunt admirate de mulți, nu prea 'mi plac; ele sunt în genere prea mici, prea strimte, pare că ar fi nu pentru oameni ci pentru păpuși. Veți un mare număr de canapele pe cari nu poți șede, mese pe cari nu poți lucra sau mânca, biurouri pe cari nu poți scrie, și așa mai departe. Dar timplăria propriu zisă este excelentă.

O mențiune onorabilă merită articolele de bijuterie ale fabricii Egger & Cie, cari s'a servit de minune de expoziția artistică de argintărie și aurărie ținută în anul trecut în acest oraș.

În pavilionul de industrie casnică se află, pe lângă mulțimea de case țeranesce arangiate foarte pitoresc, și țesături, cusători, pânzerie și stoffe diferite între cari multe dau probă de o tehnică foarte înaintată și de un bun gust în așezarea și combinarea gingașă a colorilor.

În acest pavilion am vădut și o căsuță românească din Huniadoara, care prin simplitatea ei escesivă, prin arangiamentul ei mai mult decât primitiv ar putea face pe unii streini să creadă că de atât și numai de atâta sunt destoinici românii ceea ce însă din fericire nu este așa. Nu știu apoi cine a trimis obiectele lucrate de mână ce se află espuse în această casă. Pare că aceasta s'ar fi făcut intenționat.

Bărbatul și femeia cari locuiesc această căsuță poartă costume țeranesce cari însă nu sunt alese dintre cele mai frumoase ca și celelalte lucruri ale lor.

Comitatul Carașului este reprezentat tot printr-o casă românească; însă aceasta lasă cu mult mai în urmă pe cea din comitatul Huniadoarei. Și într-nsa veți un țeran și o țerancă în costum național românesc, dar ce deosebire între cestia de aci și cei de dincolo. Apoi lucrurile de casă, unelte, țesăturile, cusăturile, broderiile! Toți au fost unanimi într-o lăuda aceste lucruri făcute de mâni românesce. Însuși M. Sa regele Franz Iosef a rămas ecstasiat înaintea lor, s'a oprit și le-a privit cu deamănuntul și a exclamat: „Frumoși români! frumoasă casă! frumoase!” Acest fapt vi-l pot garanta.

Sfârșesc cu această relațiune îmbucurătoare corespondența mea de aci, făgăduindu-ve să ve mai scriu despre această expozițiune națională a ungarilor, care merită a fi studiată cel puțin dacă nu vizitată, de noi românii, pentru ca să ne putem da seamă de starea economică și industrială a vecinilor nostri.

X. Y.

„V. Națională.”

Apel.

În 9 Aprilie a. c. s'a escat foc în comuna Alțina pretura Nocrichului, carele în scurt timp mistui 34 case cu toate ce erau în jurul lor. Acestei victime fu espus și locuitorul de acolo Ioan Petrișor, actualul învățătoriu dela scoala capitală română din Avrig, — căruia încă i-a ars casa, șura, cu toate apartenentele și provisiunea ce mai avea, încât astăzi familia-i a rămas sub cerul liber în mila lui Ddeu.

Sunt grele nenorocirile în viața omenească și unele sunt de natură, față de cari omul nu-și poate ajuta unul altuia deloc, sau foarte puțin. Sunt însă nenorociri, în contra cărora omul a aflat vindecare, asociindu-și puterile fizice și ajutorindu-se împrumutat; aci se înțeleg institutele de asigurăriune.

Învățătoriu Ioan Petrișor n'a fost ascurat contra focului, prin urmare nu poate recurge la ajutorul acestor institute; — este însă un institut mai mare, un institut general pe carele la întemeiat mântuitorul Cristos: Dragostea creștinească, datorința creștinească față cu deaproapele, fie acela chiar dușmanul nostru.

Basat pe această instituțiune sănăta, cutezăm a apela la simțul de creștin al publicului nostru și cu deosebire îndrăznim a bate la inima acelor domni și frați, cari cunosc pe numitul învățătoriu, carele de vre-o 9 ani servește pe cariera didactică cu un zel neobosit pentru creșterea poporului nostru.

După cum e soartea învățătorilor nostri, densusul încă din modestul salariu abia s'a susținut cu familia dar altă avere nu și a putut face; se surcurem dară domnilor și fraților cu dinariul nostru pentru a-i alina cel puțin în parte durerea nenorocirii se nu lăsam să dispereze în chemarea sa, căci e cunoscut, cumcă învățători adevărat harnici nu prea mulți avem.

Contribuirile marinimoase se vor trimite sau subscrisei direcțiunii sau onoratei redacțiunii, a acestui diariu.

Avrig în 8/20 Maiu 1885.

Direcțiunea scoalei capitale române

Convocare.

P. T. domnii membri ai casinei române din Orăștie sunt invitați prin aceasta a participa la adunarea generală constitutivă, care se va ținea în 26 Maiu n. a. c. în Orăștie pe baza statutelor aprobate de înaltul ministeriu reg. unguresc.

Orăștie în 20 Maiu 1885.

Samuil Popu,
vice-pres.

Varietăți.

* (Esamene.) În protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului se încep esamenale de vară cu 15. Maiu a. c. și se termină în 1 Iuliu a. c.

Ca și anii trecuți învățătorii din comunele învecinate vor lua parte la esamenale acestea în fiecare comună.

Esamenale se vor face parte sub conducerea P. protopresbiter tractual Simeon Popescu, parte sub conducerea P. George Bobeș paroch în Sibiiu, suburbiul de jos.

* (Avis.) Comitetul „asociațiunii pentru spri-ginirea învățăcelor și sodalilor români meseriași” anunță, că sunt locuri aflate de a se putea aplica la meserie: croitorii, cordonarii, lăcătarii, și cojocarii. Copii având etatea de 12 ani și sciind ceti și serie pot fi așezați. Părinții au să vie cu ei la Brașov.

* (Convocare.) P. T. Domnii, cari au subsemnat acții pentru institutul de credit și de economii din Orăștie, sunt invitați prin aceasta la Adunarea generală constituantă care se va ține în 26 Maiu a. c. st. n. la 2 oare după ameași în sala otelului „la contele Stefan Széchenyi” în Orăștie, fiind la

Ordinea zilei:

1. Deschiderea adunării generale prin presidentul comitetului fundatorilor;
2. Constatarea acționarilor prezenți și a capitalului fundator reprezentat de acționari;
3. Alegerea unui president, a doi notari pentru adunarea generală constituantă și a doi scrutinători;
4. Raportul comitetului fundatorilor despre activitatea lor și depunerea socotelei;
5. Alegerea unei comisii de 5 pentru implinirea agendelor prevădute în §. 154 al legii comerciale;
6. Votarea statutelor;
7. Alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere;
8. Darea absolutoriului comitetului fundatorilor.

Orăștie, în 15 Maiu 1885.

Comitetul fundatorilor.

* (Învitător.) Despărțământul cerc. X. (Cluș) al „Asociațiunii transilv. pentru literatura rom. și cultura poporului rom.” își va ține adunarea gen. de est an la Cojocna (Kolozs) în Dumineca tuturor sântilor, 31 Maiu st. n., la care prin aceasta sunt cu tot respectul invitați a participa cât mai nume-roși atât p. t. domni membri din acest despărțământ,

cât și alți amici ai literaturii noastre și ai culturai poporului nostru.

Cluș, 21 Maiu st. n. 1885.

Comitetul despărț. cerc. X.

* (O judecată solomoniană.) Un judecător din Bristol s'a făcut cunoscut dila acestea printr'o decisiune care aduce aminte de judecățile lui Solomon.

Un miserabil cămătar urmăria pe un biet om pentru o sumă de douăzeci lire sterling, împrumutate cu o dobândă de 130 la sută. Debitorul se declarase insolubil și cerea să i se mai lase timp ca să-și achite datoria. Usura nefiind oprită de legele englese, judecătorul fu nevoit să admită validarea creanței prezentate de acest Shylock engles; dar, acordând cererea debitorului, l'a autorizat să se achite prin acompturi mensuale de câte 6 pence (60 bani); li vor trebui deci cămătarului 70 de ani pentru a reîntra în fondurile sale adecă în partea principală a creanței, afară de alți 10 ani pentru ca să acopere interesele și cheltuelile de judecată. Cu alte cuvinte bunul cămătar, care e adă un om de 45 ani, va trebui să ajungă la vârsta de 125 ani înainte de a-și căpăta cei 500 de franci ai sei.

Ve închipuiți necasul cinstului cămătar, pe care această sentință o să-l omoare încă înainte de vreme, dacă în genere un cămătar poate muri destul de timpuriu.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 21 Maiu n. 1885.

	Viena	B. pestă
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	97.35	97.30
Renta de aur austriacă	107.80	107.75
Renta ung. de hârtie	92.35	82.25
1 emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	96.80	97.—
11 emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	122.50	122.50
Seriuri fonciari ale institutului „Albina”	—	101.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	237.25	237.50
Acțiuni de credit aus r.	287.75	287.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	107.—	107.—
Obligațiuni urbariale transilvane	101.25	101.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	96.75	96.50
Sorti ungu esti cu premii	116.50	116.25
Sorti de regularea Tisei	118.70	118.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	859.—	858.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	146.60	146.50
Galbin	5.85	5.83
Napoleon	9.86	9.86
100 marce nemțești	61.—	61.—
London (pe poliță de trei luni)	124.60	124.70

„Toate la vremea lor, așa dăce dăcătoarea, și potrivit” dăce pentru toți, cari nu pregetă a-și curăți trupul pe timpul cel cald, și prin aceasta a-și întări și rennoi. Cel mai bun mijloc pentru aceasta este pilulele elvețiane ale apotecariului R. Brandt (70 de cr. o șatula în apotecă). Fiindcă în Austria obvin mai multe falsificări din aceste pilule, trebue bine observat ca fiecare șatula să aibă ca etichetă o cruce albă în stofă roșie și inițialele R. Brandt.

„Albina”

institut de credit și de economii în Sibiiu.

Primesce depuneri de bani spre fructificare pre lângă denunciere în termene scurte cu 5 % și fără denunciere, replătibile îndată la cerere cu 4 1/2 % interese la an. Fructificarea depunerii începe cu ziua, care urmează după ziua depunerii și înceată cu ziua premergătoare zilei, în care se ridică depunerea. Durata cea mai mică a unei depuneri este de 15 zile.

La 1 Ianuarie și la 1 Iulie a fie-cărui an interesele neridicate se adaug la capital și se fructifică earăși. Contribuțiunea dela interesele depunerilor o plătesce întreagă institutul.

Depunerile trimise prin postă, pre lângă comunicarea adresei deponentului, se resolv totdeauna cu întoarcerea poștei; asemenea se pot efectui prin postă denuncieri și ridicări de capitale.

Sibiiu, 20 Aprilie 1885.

[1018] 1

Direcțiunea.

Zambach și Gavora.

Fabrica de vestminte și recuise bisericești

de rit catolic și grec.

[928] 27—30

în Budapesta, strada Vațului, Váci utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate fe-liurile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

vor pe altariu, potiruri, pietohlebnica, cădelnițe, pacifical, candel de altar, policandre pentru biserici, ripide chivot, cărți de Evanghelie etc.

Comande se efectuează prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele

Concurs de licitațiune.

În 26 Maiu (7 Iunie) a. c., se va ținea în comuna Gurariului, comitatul Sibiiului, licitațiune minuentă verbal și cu oferte pentru clădirea unei biserici gr.-or. în suma de circa 26,000 fl. v. a.

Ofertele sunt a se adresa la oficiul parochial gr. or. din susnumita comună, unde se află spre vedere planurile, preliminarul și condițiunile de clădire.

[1016] 3—3

Gurariului, 3/15 Maiu 1885.

Comitetul parochial gr. or.

Ioachim Muntean,
paroch și președ. comit. parochial.

Materie pentru haine

din lână trainică pentru un bărbat de statură mijlocie.

3.10 metre } 4 fl. 96 cr. din lână bună de oaie;
un } 8 „ — „ din lână mai bună de oaie;
rând de haine } 10 „ — „ din lână fină de oaie;
12 „ 40 „ din lână de tot fină de oaie.

Plaiduri de călătorie dărabul fl. 4. 5. 8 până la 12. Haine foarte fine pantaloni, paltoane de purtat și pentru ploaie, din stofe diferite. Tüffl, Lode, Commis, Cammgarn, Cheviots, Tricots, cărpe pentru dame, Peruvians, Dosking se află la

intemeiat

Joh. Stikarofsky,

— la 1866. —

deposit de fabrică în Brünn.

Modele franco. Pentru croitori cărțile de modele nefrancate. Trimiteri cu rambursă preste 10 fl. gratuit.

Am un deposit de stofă în valoare permanentă preste fl. 150,000. Este lucru natural că rămân bucăți de câte 1 până la 5 metri ca rest din vinderea lor, de aceea asemenea rămășițe trebue să le vând în preț de tot moderat. Fiecare om cu mintea întreagă va vedea, că asemenea rămășițe nu se pot trimite ca modele, căci fiind a se trimite aceste în sute de locuri, rămășițele n'ar ajunge, este deci înșelătorie a dăce, că firmele cu stofe trimit modele din resturi, căci modelele sunt din stofe, ear nu din rămășițe. De aci se poate explica pentru ce se fac asemenea scornituri.

Rămășițele cari nu convin se reprimesc în schimb sau se rescumpără cu bani.

Correspondențe se primesc în limbile: germană, ungurească, bohemă, polonă, italiană și francesă.

[998] 12—24